

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การศึกษาสภาพการดำเนินงานของสถานศึกษาตามความคิดเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 ผู้วิจัยขอเสนอการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

1. สรุปผลการวิจัย
2. อภิปรายผล
3. ข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

ระยะที่ 1 ระดับการดำเนินงานของสถานศึกษาตามความคิดเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 จำแนกตามสถานภาพของคณะกรรมการ และจำแนกตามขนาดของโรงเรียน

จากการศึกษาสภาพการดำเนินงานของสถานศึกษาตามความคิดเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 ผู้วิจัยสรุปผลการวิจัยได้ ดังนี้

1. คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคายเขต 2 มีระดับการดำเนินงานของสถานศึกษาตามความคิดเห็น โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก
2. ผลการเปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานของสถานศึกษาตามความคิดเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 จำแนกตามสถานภาพของคณะกรรมการ โดยรวมและเป็นรายด้าน พบว่าผู้บริหารสถานศึกษามีการดำเนินงานมากที่สุด
3. ผลการเปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานของสถานศึกษาตามความคิดเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 จำแนกตามขนาดของโรงเรียน โดยรวมและเป็นรายด้านแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ได้แก่ ด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหาร

ทั่วไป ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารงานงบประมาณ โรงเรียนขนาดเล็กมีการดำเนินงานมากกว่าโรงเรียนขนาดใหญ่

ระยะที่ 2 เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะแนวทางการดำเนินงานของสถานศึกษาตามความคิดเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2

จากการสัมภาษณ์เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะแนวทางในการทางการดำเนินงานของสถานศึกษาตามความคิดเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2

ผู้วิจัยสรุปผลการสัมภาษณ์ดังนี้

1. ด้านการบริหารงานวิชาการ สรุปว่า คณะกรรมการสถานศึกษาควรมีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมายการพัฒนางานวิชาการของสถานศึกษา ร่วมพิจารณาและให้ความเห็นชอบการใช้หลักสูตรสถานศึกษา ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและควรมีส่วนร่วมในการกำกับ ติดตาม ตรวจสอบและประเมิน คุณภาพ การศึกษา การปฏิบัติงานและประเมินผลงานวิชาการ
2. ด้านการบริหารงานงบประมาณ สรุปว่าสถานศึกษาควรจัดอบรมหรือประชุมวิชาการสำหรับคณะกรรมการสถานศึกษาเพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องงบประมาณและการจัดทำบัญชีมากขึ้น ควรมีการนำเสนอภาพตัวอย่างของแผนที่ทำแล้วประสบความสำเร็จให้คณะกรรมการได้รับทราบเป็นแนวทาง และควรมีการระดมทรัพยากรการลงทุนด้านงบประมาณเพื่อจัดการศึกษาทั้งภาครัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรเอกชน สถานประกอบการและองค์กรวิชาชีพต่าง ๆ ตลอดจนการส่งเสริมให้ผู้ปกครอง ชุมชน เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดหาแหล่งเรียนรู้มากขึ้น
3. ด้านการบริหารงานบุคคล สรุปว่าควรมีการสนับสนุนในคณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในการวางแผนในการระดมทรัพยากรบุคลากรในท้องถิ่นเพื่อเป็นต้นแบบเข้ามาช่วยสนับสนุนการจัดการศึกษา โดยมีการจัดประชุมอย่างต่อเนื่อง สม่่าเสมอ ควรมีการพัฒนาผู้บริหาร ท้องถิ่น ครู และบุคลากรทางการศึกษาทุกประเภทและทุกระดับโดยการประชุมสัมมนาและการอบรมทางไกล เพื่อสร้างความเข้มแข็งและความตระหนักรู้ในการจัดการศึกษา ตลอดจนมี ให้การสนับสนุนคณะกรรมการในการพัฒนาตนเองให้มีความรู้และทำความเข้าใจในกับบทบาทอำนาจ หน้าที่ของตนเองให้มากขึ้น

4. ด้านการบริหารงานทั่วไป สรุปว่าควรให้คณะกรรมการมีส่วนร่วมในการแจ้งข่าวสารความเปลี่ยนแปลงความก้าวหน้าในด้านต่าง ๆ ของสถานศึกษาให้ชุมชนทราบ และประสานความร่วมมือระหว่างสถานศึกษา ชุมชน และหน่วยงานต่าง ๆ มีส่วนร่วมในการปรับปรุงพัฒนาการปฏิบัติงานคณะกรรมการสถานศึกษา สถานศึกษาควรมีการพัฒนาาระบบและเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศของสถานศึกษาให้เป็นปัจจุบัน และควรมีการตั้งมูลนิธิสมาคมศิษย์เก่าและผู้ปกครองตลอดจนบุคคลที่เป็นนักธุรกิจที่มีความตั้งใจที่จะสนับสนุนการศึกษาเพื่อระดมทุนหางบประมาณมาจ้างวิทยากรพิเศษและบุคคลที่มีความรู้ความสามารถในท้องถิ่นที่ตรงกับหลักสูตรมาถ่ายทอดความรู้ให้กับสถานศึกษาด้วยความสมัครใจ ตลอดจนการจัดอบรมทักษะการทำงานเป็นทีมและร่วมดำเนินงานอย่างจริงจัง สร้างความตระหนัก ตามบทบาทแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนให้สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน

อภิปรายผล

ผู้วิจัยได้นำประเด็นที่น่าสนใจ จากข้อค้นพบ ที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้ มาอภิปรายผลดังต่อไปนี้

1. สภาพการดำเนินงานของสถานศึกษาตามความคิดเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมากทั้ง 4 ด้าน เรียงจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านวิชาการ ด้านการบริหารทั่วไป ด้านบริหารงบประมาณ และด้านการบริหารงานบุคคล ทั้งนี้เป็นเพราะว่าคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีส่วนร่วมในการบริหาร ด้านวิชาการ ด้านบริหารทั่วไป ด้านงบประมาณ และด้านการบริหารงานบุคคล มีการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับระเบียบของกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2546 เป็นไปอย่างทั่วถึง จึงทำให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เข้าใจในบทบาทหน้าที่ของตนเองซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุนิจ โสดาวิจิต (2553 : 94-98) ได้ศึกษาทำวิจัยเรื่อง ระดับการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ระดับการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก

2. สภาพการดำเนินงานของสถานศึกษาตามความคิดเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 มีสภาพการดำเนินงานแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งโดยรวมและรายด้าน ในด้านวิชาการ ผู้บริหารสถานศึกษา ประธานกรรมการ และผู้แทนองค์กรศาสนา มีสภาพการดำเนินงาน

แตกต่างกัน ด้านการบริหารงานทั่วไป ผู้บริหารสถานศึกษา ประธานกรรมการและผู้แทนองค์กรศาสนา มีสภาพการดำเนินงานแตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สมพงษ์ บุญหล้า (2549 : 90-95) ได้ทำการวิจัยสภาพการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่มีสถานภาพต่างกัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์เขต 2 พบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาที่มีสถานภาพแตกต่างกันมีระดับการปฏิบัติงาน โดยรวมทุกด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าคณะกรรมการที่มีสถานภาพต่างกัน มีระดับการปฏิบัติงานแตกต่างกันทุกด้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. สภาพการดำเนินงานของสถานศึกษาตามความคิดเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานองคาย เขต 2 จำแนกตามขนาดโรงเรียน มีสภาพการดำเนินงานแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งโดยรวมและรายด้าน เป็นเช่นนี้เพราะ โรงเรียนขนาดใหญ่ มีงบประมาณ และบุคลากรมากเพียงพอในการบริหารจัดการสถานศึกษาได้อย่างเต็มที่และมีประสิทธิภาพ ส่วนโรงเรียนขนาดเล็กมีปัญหาด้านบริหารงานบุคคล ด้านงบประมาณ ไม่มีงบประมาณ และบุคลากรในการบริหารให้มีประสิทธิภาพเท่ากับ โรงเรียนขนาดใหญ่ ซึ่งสอดคล้องกับ ประมวลทรัพย์ ไวสาหลง (2545 : 218-220) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาจังหวัดมหาสารคาม ผลการวิจัยพบว่า การปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อจำแนกตามขนาดโรงเรียนพบว่า โรงเรียนขนาดใหญ่ มีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก ส่วนโรงเรียนขนาดกลางและขนาดเล็ก อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อเปรียบเทียบระดับการปฏิบัติงานพบว่า โดยรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายคู่ พบว่า โรงเรียนขนาดใหญ่ มีระดับการปฏิบัติงานมากกว่า โรงเรียนขนาดกลางและขนาดเล็ก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับนำผลวิจัยไปใช้

1.1 สถานศึกษาควรมีการส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นชุมชนและสถานศึกษาพัฒนาและใช้แหล่งเรียนรู้ร่วมกัน มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกันการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในกระบวนการจัดการเรียนรู้ให้มากขึ้น

1.2 สถานศึกษาควรจัดอบรมหรือประชุมวิชาการสำหรับคณะกรรมการสถานศึกษาเพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องงบประมาณและการจัดทำบัญชีมากขึ้น

1.3 สถานศึกษาควรจัดทำแผนการดำเนินการนิเทศ ติดตามการมีส่วนร่วมในงานวิชาการของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างเป็นระบบ และต่อเนื่องรวมทั้งควรดำเนินการเกี่ยวกับการเสริมสร้างขวัญ และกำลังใจให้แก่คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในที่และเวลา อันควร

1.4 ผู้บริหารสถานศึกษา ในฐานะหัวหน้าหน่วยงานควรตระหนักถึงว่าการเสริมพลังอำนาจให้แก่คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานนั้น อาจมีข้อจำกัดในการปฏิบัติหลายประการ อาทิเช่น การเข้ามาเป็นคณะกรรมการนั้นเข้ามาด้วยความเต็มใจหรือถูกร้องขอมา นอกจากนี้ยังมีปัจจัยเกี่ยวกับฐานะทางเศรษฐกิจของคณะกรรมการเหล่านั้นอีกด้วย

1.5 ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการชี้แจงให้บุคลากรในโรงเรียนทุกฝ่ายเข้าใจถึงวิธีการและวัตถุประสงค์ในการเสริมพลังอำนาจให้แก่คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เนื่องจากการเสริมพลังอำนาจ ให้แก่คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน นั้นต้องอาศัยความร่วมมือจากบุคลากรทุกคนในสถานศึกษา ที่จะสร้างความศรัทธา และร่วมมือในการปฏิบัติ

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาวิจัยและพัฒนารูปแบบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและผู้ปกครองในการมีส่วนร่วมการบริหารการศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในการพัฒนาท้องถิ่น โดยการทดลองนำไปใช้ปฏิบัติ ประเมินผลการใช้และปรับปรุงรูปแบบเพื่อให้ได้รูปแบบที่เหมาะสมที่สุด

2.2 ควรศึกษาวิจัยปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาต่อการบริหารการศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในการพัฒนาท้องถิ่นของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน